

Utdannings- og yrkesrådgivning på Ytre Helgeland

Plan for grunnskolen og videregående skole

Bakgrunn

Rammeplanen bygger på følgende dokumenter og dokumenterte forutsetninger

- Kunnskapsløftet 2007.
- Stort frafall av elever i den videregående opplæringen.

Regional plan for utdannings- og yrkesrådgivningen sees i sammenheng med følgende formuleringer i læreplanen og opplæringsloven.

- "Elever skal få innsyn i variasjonen og bredden av vårt arbeidsliv, og de skal få kunnskaper og ferdigheter for aktiv deltakelse i det".
- "Å forberede ungdom til deltakelse i arbeids- og samfunnsliv er en oppgave for hele skolen. Emner og fag som inngår i denne forberedelsen har tverrfaglige aspekter og forutsetter samarbeid både innad i skolen og med samfunnet utenfor".
- Punkt 5 i læringsplakaten understreker det samme: "Legge til rette for elevmedvirkning og for at lærlingene/lærekandidatene kan foreta bevisste verdivalg og valg av utdanning og fremtidig arbeid".

Opplæringsaktører:

- videregående skoler (avhengig av beliggenhet i regionen):
 - Sandnessjøen videregående skole
 - KVN Nordland (Nesna)
 - Polarsirkelen videregående skole
 - Mosjøen videregående skole
- Fagopplæringen ved Tverrfaglig opplæringskontor ytre Helgeland, TOH
- Alstahaug voksenopplæring, AVO (minoritetsspråklige elever).

Sentrale samarbeidspartnere for opplæringsaktørene er:

- PPT, Ytre Helgeland
- Karrieresenteret Ytre Helgeland
- RKK Ytre Helgeland
- Det lokale arbeids- og næringslivet.
- Ungt entreprenørskap
- NAV

Mål

Hovedmål

Den regionale rammeplanen for Ytre Helgeland skal bidra til samordnet innsats for å kunne tilby en **karriereveiledningstjeneste** for elevene i det 13.årige opplæringsløpet.

Karriereveiledningen skal gi grunnlag for et personlig og selvstendig valg av utdanning og/eller yrke.

Resultatmål

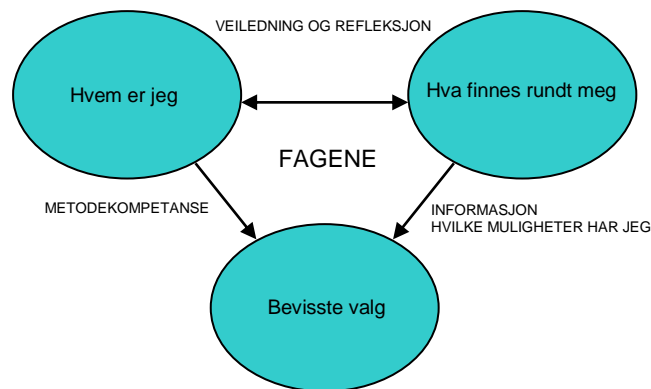
Den regionale planen skal sikre at

1. elevene på alle klassetrinn fra 1.-13. skoleår skal få kompetanse til å kunne reflektere over sine egne interesser, ferdigheter og realkompetanse gjennom bruk av bedriftsbesøk og kompetansemappe.
2. elevene får relevant og individuelt tilrettelagt kunnskap om muligheter innen videregående opplæring og høyere utdanning gjennom tiltak listet opp i tiltaksplanen
3. alle elever får utviklet sin egen karriereplan i grunnskolen. Planen skal følges opp i videregående opplæring.
5. karriereveiledningen skal dokumenteres gjennom en kompetanseperm for hver elev

Det vi ønsker å oppnå

- Rett førstevalg
- Gi elevene et mest mulig realistisk bilde av studiehverdagen innen aktuelle utdanningsprogram og utdanningsveier både nasjonalt og internasjonalt
- Informere om framtidige yrkesmuligheter og gi kunnskaper om arbeidsmarkedets krav
- Gi økt motivasjon i skolehverdagen
- Gi en evne-, ferdighets- og interesselilpasset karriereveiledning
- Videreutvikle entreprenørskap som en del av skolens tilbud
- Godt samarbeid med lokalt og regionalt arbeids- og næringsliv
- Tilpasset karriereveiledning for elever med ulike vansker og funksjonshemninger
- Tilpasset karriereveiledning for elever med minoritetsspråklig bakgrunn
- Kommunikasjon på tvers av skoleslagene i forhold til den enkelte elevs karriereplan
- At flere på skolen engasjerer seg i utdanningsvalg/rådgivningen ved skolen. Utdannings- og yrkesrådgivning er fortsatt hele skolens ansvar.

Illustrasjon av ønsket praksis

Kritiske suksessfaktorer

- Forpliktende planer for innhold og organisering av prosjekt til fordypning og utdanningsvalg må være utviklet på hver enkelt skole
- Informerte og involverte foreldre
- Rutiner for samarbeid må være utviklet mellom skoleslagene, opplæringskontor og lokalt arbeidsliv om iverksetting av tiltak i utdanningsvalg
- Det må finnes et system slik at elevenes karriereplan utviklet gjennom utdanningsvalg blir videreført i den videregående skolen
- Samarbeid med Ungt Entreprenørskap må være etablert og konkretisert
- Sikre trygg oppbevaring av kompetansepermen
- Det tas på alvor at utdannings- og yrkesveiledningen er hele skolens ansvar
- Roller og ansvar for alle involverte i skolens karriereveiledning må avklares på den enkelte skole

Viktige elementer i karriereveiledningen

Utdanningsvalg (ungdomstrinnet)

Et viktig formål med faget er å gi elevene

- *muligheter* for valg som skal kunne bidra til økt engasjement og bedre forutsetninger for senere utdanningsvalg
- *erfaring* med innhold, oppgaver og arbeidsmåter som karakteriserer de ulike utdanningsprogrammene i den videregående opplæringen
- *bedre tilpasset opplæring og mulighet for mer praktisk aktivitet eller fordypning*

Prosjekt til fordypning (videregående – yrkesfag)

Skal gi elevene:

- mulighet til å prøve ut enkelte eller flere sider av aktuelle lærefag innen relevante utdanningsprogram
- erfaring med innhold, oppgaver og arbeidsmåter som karakteriserer de ulike yrkene innen utdanningsprogrammene
- mulighet til å kunne fordype seg i kompetansemål fra læreplanene på Vg3-nivå og ta relevante fellesfag fra Vg3 og programfag fra studiespesialiserende utdanningsprogram.

Arbeidsheftet "Min framtid"

- Heftet har oppgaver som er nyttige i arbeidet med egen karriereplan. Her kan elevene arbeide med sin bevissthet når det gjelder evner, interesser, arbeidslivskunnskap, valg og verdier.

Kompetansepermen / Kompetansemappe

- Inneholder ulike dokumenter.
Kan være: interesseområder, sider fra "Min framtid", fritidsaktiviteter, verv, ansvarsoppgaver, CV, kompetanseattest, samtalskjema fra veiledningssamtale(r) og dokumentasjon fra utdanningsvalg.

Kompetansepermen er en viktig del av elevenes karriereplan i ungdomsskolen og må videreføres i videregående opplæring.

 Dette symbolet markerer tiltak og verktøy som kan være naturlig å ta vare på i karrierepermen / karrieremappa.

Utplassering i arbeidslivet

Ungdomstrinnet:

- som en del av Utdanningsvalg
- forutsetter godt samarbeid med det lokale arbeidsliv
- nyttig med arbeidslivserfaring
- arbeidsuke, godt forberedt, gjennomført og vurdert, kan være et viktig og riktig element i faget

Opplegg utviklet av Ungt entreprenørskap

Se mer om UE-programmene

<http://www.ue.no/pls/apex32/f?p=16000:1007:4401071772724554>

Elevbedrift (ungdomstrinnet)

- Pedagogisk opplegg for grunnskolen
- Elevene lærer å starte, drive og utvikle egen bedrift
- Grunnlaget for bedriften er elevenes egne ideer, basert på kunnskap om de lokale ressurser.

MÅL: - Å få fokus på utvikling av sentrale ferdigheter som idéutvikling, problemløsning og enkel bedriftsøkonomi
- At elevene blir fortrolige med at valg av yrke også kan innebære å skape sin egen arbeidsplass

Ungdomsbedrift (videregående skole)

Pedagogisk, tverrfaglig opplegg, for alle årstrinn på vgs.
En kobling mellom teori og praksis.

- Elevene lærer å starte, drive og utvikle egen bedrift
- Hovedfokus på idéutvikling, forretningsplan, rapportering, økonomistyring og ressursbruk

MÅL: - å få arbeidslivskunnskap
- å få etableringskunnskap

Samarbeid med Ungt Entreprenørskap (UE), www.ue.no

Ungt entreprenørskap Nordland er et servicekontor med høy servicegrad overfor skoleledelse, lærere og lokalt næringsliv. De bistår med faglig og pedagogisk kompetanse, og har en visjon om at UE skal være forankret blant skolens pedagogiske personell, og ikke kun knyttet opp mot enkeltlærere. UE skal være forankret fra ledelsen til lærernivå.

Skolebesøk/individuell hospitering

- Lar elevene få direkte kontakt med sitt/sine interesseområder.
- Bidrar til at elevene får kjennskap til interesseområdet sitt slik at det blir lettere å ta et veloverveid valg til videre fag.

Utviklingssamtale:

- Foreldrenes rolle i forhold til elevens utvikling og valg er svært viktig
- Foreldrene har et stort informasjonsbehov, og mye har skjedd siden de gjorde sin erfaring med egen skolegang. De kjenner ofte ikke dagens muligheter og strukturene innenfor den videregående opplæringa.

Karrieresamtaler: Tar utgangspunkt i elevens interesser og en eventuell interessedetest. En forsøker å få eleven noe mer bevisst på hvem han er, hva han ønsker og hvilke muligheter han har ut fra de eksisterende forutsetninger. Viktig å skille mellom en vanlig elevsamtale hvor man i større grad har fokus på det som fungerer og det som evt. ikke fungerer i skolesammenheng.

Det er fint om eleven på forhånd kjenner til strukturen i videregående skole og er nysgjerrig på kurs han/hun tenker på. En snakker om innholdet i aktuelle kurs og de arbeidsmetodene som blir benyttet der.

Refleksjon og fakta er viktige ingredienser, og samtalen kan godt avslutte med at eleven velger noe annet enn det han først tenkte på.

Besøk på yrkesmesser/temadager

- Sandnessjøen videregående skole arrangerer yrkesmesse årlig i januar. Her er elever fra 10. trinn inviterte, samt alle skolens egne elever.

- "Kunnskap på Kysten". En type yrkesmesse arrangert under VM i Krabbefiske sist år (september). Aktuelle klasser: Eget opplegg for 10. trinn, samt invitasjon til selve messeområdet til alle klassene fra videregående skole.

Veiledningsverktøy, kartlegging og tester:

Viktig forutsetning: Isolert sett har disse testene liten verdi om de ikke blir fulgt opp med samtaler som bidrar til en hensiktsmessig fortolkning av testene.

Mest brukt:

Skoletesten:

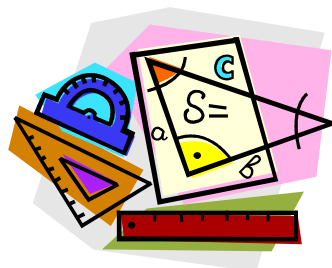
- Interesse- og ferdighetstest for videregående skolegang og studier.
- Må kjøpes inn av hver enkelt skole/kommune
- <http://www.skoledata.no/>

NAV-testen: Interesstest, samt "Veivalg" (ferdigheter og karriereverdier)

- gratis
- grei å bruke
- <http://www.nav.no/Arbeid/Yrker+og+utdanning/Veiledning+p%C3%A5+internett>

Profråd:

- Nødvendig med sertifisering
- Evne-, interesse-, ferdighets- og personlighetstest
- Forutsetter en eller flere samtaler i etterkant
- Initierer til en refleksjon hos bruker
- Erfaringer tilsier at den kanskje ikke er så velegnet på ungdomsskoletrinnet som ønsket. (Blant annet pga språk-/begrepsbruk)

Andre nettsteder med YOU-informasjon (for lærere/elever):

www.vilbli.no: Informasjonsverktøy for elever i ungdomsskolen og videregående opplæring. YOU gir informasjon om yrker med yrkesbeskrivelser, oversikt over utdanningstilbudene og lærlingplassene, utdanningsveier til yrkene og hvor i landet man kan gjennomføre utdanningen.

www.utdanning.no: En portal som samler nettressurser om utdanning i Norge. Portalen er etablert av Utdannings- og forskningsdepartementet og inngår som en del av Nasjonalt læringsnett.

www.muligheter.no

www.samordnaopptak.no

Oversikt over alle studier som tilbys ved norske høgskoler og universiteter, samt opptakskrav og snitt ved siste inntak

www.ped.lex.no: Norsk skoleinformasjon

www.karrierenordland.no

www.nav.no

www.nho.no

www.you-portalen.no

www.ue.no

Nettsteder mot de ulike utdanningsprogrammene

Bygg- og anleggsteknikk

www.vibygger norge.no

Medier og kommunikasjon

www.medielarling.no

Teknikk og industriell produksjon / elektrofag

www.ikkeforalle.no

www.gnizt.no

www.bilfag.no

www.verdensklasse.no

www.gronnboks.no

Helse- og oppvekstfag
www.helseogsosialfag.no

Design og håndverk
www.frisørfaget.no

Service og samferdsel
www.verdenerdin.no
www.busslappen.no

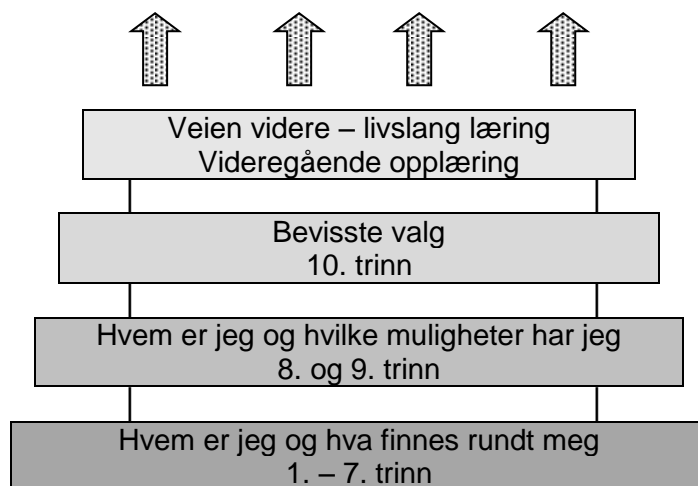
Restaurant og matfag
www.verdenerdin.no
www.restaurantogmatfag.no

Realfag
www.gronnbooks.no
www.velgriktig.no

Mot offshore:
www.utog.no
<https://www.offshoreutdanning.no/>

Tiltak på skolenivå

Karriereveiledning og progresjon

Ved systematisk arbeid med karriereveiledningen vil elevene ved slutten av 10. trinn ha fått en god del kunnskap om følgende emner:

Om det å velge, innsikt i egne evner og sterke sider, yrkesinteresser, yrkesverdier, arbeidsmiljø, arbeidsmarkedet lokalt og nasjonalt, studieretningene i videregående opplæring, litt om høyere utdanning, samt innsikt i diverse yrker og yrkesområder.

 Dette markerer tiltak eller verktøy som kan være naturlig å ta vare på i kompetansepermen/kompetansemappa.

1. – 7. skoleår

Målsetting og innhold

På barnetrinnet bør en registrere, fokusere på og bearbeide eventuelle spesielle interesser, kvalifikasjoner og/eller egenskaper elevene kan ha. Dette er viktig i prosessen hvor vi forsøker å bygge selvtillit, blant annet gjennom å gjøre elevene bevisst på at de er spesielle og har individuelle kvaliteter.

Tiltak og aktuelle veiledningsverktøy for 1. – 7. trinn (* = valgfritt)

Tiltak	Kommentarer	Primæransvar	*	
Bedriftsbesøk	Bli kjent med yrker/primærnæringer i nærmiljøet.			
Interesseperm	Dokumentasjon over interesseområder: fritidsaktiviteter, ansvarsoppgaver, verv.			

8. skoleår

Målsetting og innhold

Prioriteringen for karriereveiledningen på 8. klasstrinn er å gi elevene økt bevissthet om egne interesser og egenskaper. Karriereveiledningen på dette trinnet er ment å hjelpe elevene til å forstå hva som bestemmer ulike valg, mulige konsekvenser ved de ulike valgalternativer, egne evner og interesser som grunnlag for valg.

Tiltak og aktuelle veiledningsverktøy for 8. trinn (* = valgfritt)

Beregnet ressurs for yrkes- og utdanningsveiledning i 8. trinn: 38 timer à 45 min.

Tiltak	Kommentarer	Primæransvar	*	
Foreldrekurs/møter	Info om arbeid med elevens karriereplan. Avklare engasjement i forhold til foreldrenes rolle.	Kontaktlærer		
Samarbeidsrutiner 8. – 9. trinn	Avtale om hva som inngår i elevens karriereplan, samt hvordan	Rektor delegerer		
Informasjon (evt. bruk av "Min Framtid")	1: Hvem er du? 2: Arbeidslivet	Kontakt- og faglærer. Rådgiver koordinerer ansvar		
Kompetansepermen	Dokumentasjon over interesseområder: Dokumenter CV, kompetanseattest, fritidsaktiviteter, verv, ansvarsoppgaver. Dokumentasjon fra Utdanningsvalg.	Kontaktlærer		
Arbeid med aktuelle nettsteder	Bli kjent med: 1) Nettsted for videregående opplæring. www.vilbli.no 2) Internettportal med opplysninger om yrker og utdanning www.utdanning.no (se flere i liste s. 6-8)	Kontaktlærer		
Elevbedrift	Opplæring – deltakelse. Samarbeid Ungt Entreprenørskap. www.ue.no	Faglærer, kontaktlærer	*	
Andre opplegg fra Ungt Entreprenørskap	Se mer på www.ue.no			

Utdanningsvalg	Utprøving: Eget opplegg i grunnskolen, i bedrift/evt. videregående skole. Gjerne en kombinasjon av dette. Samarbeid internt mellom ungdomsskolene, samt mellom grunnskoler og vgs.	Rådgiver, kontakt- og faglærer		
Elevsamtale (der karriereveiledning inngår som tema)	Eksempel samtaleguide 8. - 10. trinn ligger på nett: http://www.karrierenordland.no/Filnedlasting.aspx?MId1=1239&FilId=9605	Kontaktlærer		

9. skoleår

Målsetting og innhold

Mye av karriereveiledningen på 9. trinn vil fortsatt dreie seg om bevisstgjøring, dvs. å gi eleven bedre forutsetninger for framtidig yrkesvalg gjennom å bli klar over egne evner, verdier og interesser. Det at elevene om ikke lenge skal velge utdanning og yrke må inneholde mer enn bare en orientering om studieretninger. Samspillet med videregående skoler, samt lokalt arbeids- og næringsliv er derfor viktig, da dette gir karriereveiledningen en mer realistisk forankring. Behovet for utprøving av yrkesområder i praksis forsterkes derfor ytterligere på dette klassetrinnet.

Tiltak og aktuelle veiledningsverktøy og for 9. trinn

(* = valgfritt)

Beregnet ressurs for yrkes- og utdanningsveiledning i 9. trinn: 76 timer à 45 minutter.

Tiltak	Kommentarer	Primæransvar	*	
Foreldrekurs/møter	Info om arbeid med elevens karriereplan. Avklare engasjement i forhold til foreldrenes rolle	Kontaktlærer		
Samarbeidsrutiner 9. – 10. trinn	Avtale om hva som inngår i elevens karriereplan, samt hvordan	Rektor delegerer		
Framtid (Eventuelt bruk av "Min framtid")	1: Mål, valg og drømmer 2: Interesse og verdier	Kontaktlærer, faglærer Rådgiver koordinerer ansvar		
Kompetansepermen	Oppdatere kompetansepermen: Dokumenter CV, kompetanseattest, fritidsaktiviteter, verv, ansvarsoppgaver. Dokumentasjon Programfag til valg	Kontaktlærer		
1) www.vilbli.no og 2) www.utdanning.no	Fortsette med 1) Nettsted for videregående opplæring 2) Internettportal med opplysninger om yrker og utdanning	Kontaktlærer		
Interesse-/yrkestester	Se oversikt over ulike tester s. 6	Kontaktlærer	*	
Elevbedrift	Opplæring – deltakelse Samarbeid Ungt Entreprenørskap www.ue.no	Faglærer, kontaktlærer	*	
Utdanningsvalg	Utprøving: Eget opplegg i grunnskolen, i bedrift, evt. vgs. Gjerne en kombinasjon av dette. Samarbeid internt mellom	Rådgiver, kontaktlærer og faglærer		

	ungdomsskolene, samt mellom grunnskoler og vgs. Skrivning og jobbintervjutrening relatert til valgt yrke.			
Elevsamtale (med vekt på karriere)	Eksempel samtaleguide 8. - 10. trinn ligger på nett: http://www.karrierenordland.no/Filnedlasting.aspx?Mid1=1239&Filld=9605	Skolen avklarer ansvar		
Åpen dag i Vgs.	Besøke alle programområder ved SVS	Rådgiver, kontaktlærer		

10. skoleår

Målsetting og innhold

Målsettingen for karriereveiledningen på 10. klassetrinn er å forberede elevene til valg av utdanningsprogram i videregående opplæring og framtidig yrkesvalg. Mange av de samme veiledningshjelpemidlene fra de foregående klassetrinn vil her gå igjen. Disse skal bidra til å bygge videre på det som er nedlagt av arbeid og innsats i 8. og 9. klasse.

Rådgiverens rolle blir viktigere på 10.trinn enn de foregående årene. Eleven gis tilbud om individuell veiledning og gruppeveiledning. Det lokale Karrieresenteret vil også om ønskelig kunne bistå rådgiveren i dette arbeidet.

Å inkludere foreldre gjennom samtaler og samarbeid er svært viktig dette skoleåret. Foreldrene bør være godt informert om elevens individuelle karriereplan, slik at også de er oppdatert og kan fungere best mulig som støttespiller for eleven og i samarbeidet med skolen.

Tiltak og aktuelle veiledningsverktøy for 10. trinn (* = valgfritt)

Beregnet ressurs for yrkes- og utdanningsveiledning på 10. trinn: 38 timer à 45 minutter.

Tiltak	Kommentarer	Primæransvar	*	
Rådgivernetverk	Omfatter alle rådgiverne ved alle ungdomsskoler i inntaksområdet, samt rådgivere fra videregående skole. Samlinger hver høst og vår. Faste innslag: <ul style="list-style-type: none">- Overgangen fra ungdomsskolen til videregående opplæring- Innsøkningsrutiner	Rådgiverne/RKK		
Foreldrekurs/møter	Info om arbeid med elevens karriereplan. Avklare engasjement i forhold til foreldrenes rolle	Kontaktlærer		
Samarbeidsrutiner 10. trinn – vgo	Avtale om hva som inngår i elevens karriereplan samt hvordan og hva som videreføres i videregående skole	Rektor delegerer		
Min Framtid	1: Info om videregående opplæring 2: Forberedelser til yrkesutprøving	Kontakt- og faglærer. Rådgiver koord. ansvar		

Kompetansepermen	Oppdatere kompetansepermen	Kontaktlærer		
1) www.vilbli.no og 2) www.utdanning.no	Aktiv bruk av 1 og 2	Kontaktlærer		
Interesstester/yrkestester	Se oversikt over ulike tester s. 6	Kontaktlærer		
Elevbedrift	Opplæring – deltakelse. Samarbeid Ungt Entreprenørskap www.ue.no	Kontaktlærer og faglærer	*	
Utdanningsvalg	Utgangspunkt: elevens karriereplan Utprøving og valg	Rådgiver, kontakt- og faglærer.	*	
Besøk fra vgs.	Samarbeid/avtale med videregående skole. Avklare opplegg for besøk av rådgiver fra vgs. De stiller også ofte med faglærere og elever	Rektor, rådgiver, und.inspektør		
Hospitering	Hospitering ved videregående skole(r)	Rådgiver, kontaktlærer		
Praksiskurs	Elevene får gjennom praktisk arbeid kjennskap til to valgte programområder			
Delta på "Kunnskap på kysten"	Elevene får kjennskap til ulike utdannings- og yrkesveier, spesielt innen kystnæringa	Kontaktlærer		
Delta på yrkesmesse v/ Sandnessjøen vgs.	Elevene får generell kjennskap til ulike utdannings- og yrkesveier	Kontaktlærer		
Veiledningsopplegg i regi av Karrieresenteret	Gruppeveiledning og individuelle samtaler. Basert på partnerskapsavtale og avtalt opplegg	Kontaktperson.	*	
Essay: Min framtid	Eleven skriver et essay om egen karriereplan og prosessen frem til der eleven står i dag	Norsklærer	*	
Karrieresamtale	Eksempel samtaleguide 8. - 10. trinn ligger på nett: http://www.karrierenordland.no/Filnedlasting.aspx?Mid1=1239&Filld=9605	Skolen avklarer ansvar		
Foreldremøte	Informasjonsmøte om videregående skole hvor rådgiver(e) og eventuelt OT-koordinator fra videregående skole deltar	Rådgiver		
Søke på videregående opplæring		Rådgiver og kontaktlærer	*	

11. - 13. trinn

Mål og innhold

Elever i videregående opplæring må i nær framtid mestre rollen som arbeidssøkere og yrkesutøvere. De bør ha gode kunnskaper om mulige utdanningsveier videre og om konsekvenser av ulike veivalg. Det er derfor viktig å legge til rette for at elevene kan videreutvikle sine ferdigheter i å innhente informasjon. Det er også viktig å fortsette å styrke elevenes selvinnstilt og selvtilitt, slik at han eller hun kan ha mot til å velge og å handle aktivt.

"I et hele må opplæringen rettes også mot de personlige egenskaper en ønsker å utvikle, og ikke bare mot faginnhold. Nøkkelen er å utforme omgivelser som gir rike muligheter for barn og unge til å utvikle bevisst samfunnsansvar og handlingskompetanse for rollen som voksen." (Generell del av læreplanverket, s 32).

Innledningsvis kan det være hensiktsmessig å oppmuntre den enkelte elev til å vurdere sin egen utvikling så langt og samtidig prøve å komme til en konklusjon om hva vedkommende vet om muligheter og krav på dette stadiet.

Tiltak og aktuelle veiledningsverktøy

Tiltak	Kommentarer	Primæransvar	Tidsrom
Aktiv skolestart – Info om skolens tilbud	Til Vg1-elever, foresatte, lokalt arbeidsliv m.m.	Rektor og rådgiver.	August – september
Karrieresamtale	Oppfølging av karriereplan fra grunnskolen. Viktig at elevens karrieremappe etterspørres på vgs	Faglærer/ kontaktlærer	August - september
Interesse-/yrkestester Individuell veiledningssamtale	Se oversikt over ulike tester s. 6	Rådgiver og kontaktlærer	Over hele skoleåret
Prosjekt til fordypning (PTF)	Karriereveiledning skal være en sentral del av PTF. Organisering: ukentlig/i bolker/annet. Hospitering/samarbeidsavtaler med næringsliv og off. institusjoner	Faglærer/ programledere	Hele skoleåret
Kompetansepermen (eventuelt en forenklet utgave av den)	Videre oppfølging/oppdatering. Viktig dokumentasjon i forbindelse med søknad om læreplass.	Kontaktlærer/ faglærer	
Foreldremøter	Informasjon om Vg1 – alle studieprogram	Ledelse/ kontaktlærere	September - oktober
Informasjon om valg av programfag på studiespesialisering	Grundig informasjon til elevene om programområdene på Vg2-nivå	Planinspektør, faglærere, rådgivere	Desember - februar
Utdannings- og yrkesmesse	Arrangeres årlig for egne elever	Rådgiverne	Januar
Veiledning	I forbindelse med innsøking til Vg2	Rådgiverne/	Januar

		OT-tjenesten	- februar
Foreldremøte	Orientering i forbindelse med valg av programfag for Vg2	Planinspektør Rådgivere	Februar
Besøk fra arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner	Kan være: LO, høyskoler, universitet, videregående skoler, bedrift og/eller opplæringskontor	Rådgiver programledere faglærere	Over hele skoleåret
Ungdomsbedrift	Samarbeid Ungt Entreprenørskap. www.ue.no	Programledere og faglærere	Over hele skoleåret
Yrkespraksis, hospitering, arbeidsmarkedskunnskap	Obs! Gjennomføres i relasjon til prosjekt til fordypning og UE. Samarbeid med lokalt arbeidsliv. Informasjon fra opplæringskontor (TOH) til Vg2-elever som skal ut i læretid. Inngå partnerskapsavtaler.	Kontaktlærer, faglærer og rådgiver	Hele året
Samarbeidsrutiner mellom vgs/ opplæringskontor/bedrift	Informasjon om hva som inngår i elevens/lærlingens/lærekandidatens opplæringsløp i bedrift	Rektor, rådgiver, kontaktlærer og faglærer	
Samarbeid med Oppfølgingstjenesten	Samarbeid for å oppnå en "sømløs" overgang og sikre god veiledning i forbindelse med ny innsøking	Rådgivere OT-koordinator	

For yrkesfagklassene begynner det å nærme seg avslutningen av skolegangen og elevene må etter hvert bestemme seg for veien videre på Vg2.

Før dette viktige valget tas kan det være fornuftig for eleven å gjøre nok en oppsummering, ta seg tid til å tenke og til å vurdere konsekvenser av ulike valg.

- Hvilket Vg2-løp skal elevene velge?
- Hvilket programområde kan være aktuelt? Å fylle ut et valgskjema kan være til hjelp for elevene i bevisstgjøringsprosessen.
- Elever som har behov for individuell veiledning og samtale kan ta dette skjemaet med til samtalen.

Vg3 Studieforbereende

Tiltak	Kommentar	Primæransvar	Tidsrom
Vg3 Studieforbereende	Informasjon om www.samordnaopptak.no Veiledning og innsøking Legge til rette for besøk på høyskole/universitet før 15.april	rådgiver	God tid før 15. april

Vg3 Yrkesfaglige program

I læretiden for lærlinger og lærekandidater vil bedriftslære være en del av læreplanen i alle fag.

Tverrfaglig Opplæringskontor ytre Helgeland (TOH) følger "Nordlandsmodellen" med Opplæringsbok og "underveisvurdering" som hovedregel for lærlingene og lærekandidatene. I dette inngår at bedriftene der lærlingene er i praksis skal gi kunnskaper om bedriften og bransjen.

Tverrfaglig opplæringskontor har følgende tiltak:

Tiltak	Kommentarer	Primæransvar	Tidsrom
Møte med lærlingekandidaten	Bevisstgjøre lærlingekandidaten på arbeidslivets forventninger og krav	TOH / kontaktlærer vg.skole	I søkerfasen til læreplass
Forberedelse på intervju med lærebedrift	Bevisstgjøre lærlingekandidaten på forventninger i aktuell lærebedrift	TOH	I søkerfasen til læreplass
Oppmøte og tilpasning til bedriftskulturen	Tilpasse lærlingen til å være arbeidstaker	TOH og lærebedrift	1. halvår av læretiden
Lærlingens Dag	Aktuelle tema for lærlinger og lærekandidater under læretiden	Fylkeskommunen / TOH	1. læreår
Lærlingens Dag	Forberedelser til jobbsøking, jobbintervju og fagprøve	Fylkeskommunen / TOH	2. læreår
Veien videre	Avslutning av læretiden med jobbsøking m.m.	TOH / lærebedrift	Ved avslutning av læretiden

